

Správní právo

- JUDr. Jana Jurníková, Ph.D.

- Vnitřní správa

Vnitřní správa

- V absolutistickém státě – správa policejní
- - představovala veškerou vnitřní správní činnost
- Liberální právní stát – vyčlenění specializovaných odvětví (správa školství, dopravy...)
- Vnitřní správa x správa bezpečnostní

Vnitřní správa

- 1. Zabezpečení osobního stavu obyvatelstva
 - ❑ Matriky, jméno a příjmení
 - ❑ Evidence obyvatel
 - ❑ Občanské průkazy a cestovní doklady (zák. č. 328/1999 Sb., zák. č. 329/1999 Sb.)
 - ❑ Cizinecké právo
 - ❑ Státní občanství

Vnitřní správa

- 2. Právo shromažďovací a sdružovací
- (zák. č. 84/1990 Sb., a zák. č. 83/1990 Sb.)
- 3. Archivnictví
- (zák. 499/2004 Sb.)
- 4. Územní členění státu, státní symboly a sčítání lidu
- (zák. č. 36/1960 Sb., zák. č. 3/1993 Sb.)

Organizace vnitřní správy

- Ministerstvo vnitra (zák. č. 2/1969 Sb.)
- Kraje – krajské úřady
- Obce – obecní úřady obcí s rozšířenou působností
 - - pověřené obecní úřady
 - - obecní úřady
- Celní správa, Policie České republiky apod.

Matriky

- Zák. č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení
- Vyhláška MV č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zák.č. 301/2000 Sb.
- Zák. č. 500/2004 Sb., správní řád
- Zák. č. 94/1963 Sb., o rodině
- Zák. č. 99/1963 Sb. o.s.ř.

Vymezení pojmu

- Matrika je státní evidence narození, uzavření manželství, registrovaných partnerství a úmrtí FO na území ČR, popřípadě státních občanů v cizině

Vymezení pojmu

Druhy

- Matrika narození
- Matrika manželství
- Matrika registrovaného partnerství
- Matrika úmrtí

Vymezení pojmu

- Zvláštní matrika – matrika, do níž se zapisují matriční události, ke kterým došlo u SO v cizině
- - kontrolu nad vedením matriky zajišťuje Magistrát m. Brno, samotným vedením je pověřen Úřad městské části Brno-střed

Struktura

- Knihy – svázané tiskopisy a jmenný rejstřík
- Sbírka listin – listiny (převážně veřejné), které tvoří podklad pro matriční zápis, jeho změnu nebo opravu (př. rozhodnutí soudů nebo správních orgánů)
- - vede se zvlášť pro jednotlivé knihy (rok)

Vymezení pojmu

- Matriční doklad – výpis z matriční knihy, který obsahuje údaje nebo potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize. Jedná se o veřejnou listinu.
- Matriční událost – skutečnosti rozhodné pro matriční zápis (narození, uzavření manželství, registrovaného partnerství, úmrtí, ale také určení otcovství, osvojení apod.)

Funkce matriky

- 1. Registrační
- 2. Evidenční
- 3. Osvědčování
- 4. Listinná

Knihna narození

- **Matriční událost: narození FO (zapisuje se podle místa narození)**
- - hlásí -zdravotnické zařízení (3 pracovní dny)
- - lékař (3 dny)
- - matka (3 dny)
- - osoba, která se o narození dítěte dozvěděla (3 dny)
- *Pozn. Pokud není známo datum narození, určí jej soud (spolupráce s Policií ČR)*
- *jméno matky se nezapisuje u utajovaných porodů*
- **Matriční doklad: rodný list**

Jméno a příjmení

- Jméno volí rodiče souhlasným prohlášením (do 1 měsíce)
- Jinak soud
- Možno volit dvě jména (u cizinců i více)

- Příjmení – dohoda rodičů při uzavření manželství
 - - dohoda při určení otcovství
 - - příjmení matky
 - - pokud není dohoda, určí jej soud

Knihy manželství

- Matriční událost: uzavření manželství
- - zápis se provádí na základě protokolu o uzavření manželství (vyhotovuje matriční úřad (manželé, svědci a oddávající a matrikář) nebo církve)
- Matriční doklad: oddací list

Knihy registrovaného partnerství

- *Zák. č. 115/2006 Sb.*
- Matriční událost: uzavření RP
- - podkladem pro zápis je protokol o prohlášení a veřejné listiny
- Matriční doklad: doklad o partnerství

Knihá úmrtí

- Matriční událost: úmrtí FO
- - podkladem je list o prohlídce mrtvého (vystavuje lékař a úředně tím ověřuje smrt FO, do 3 pracovních dnů má oznamovací povinnost)
- Matriční doklad: úmrtní list
- Pozn: Úřad městské části Praha 1 – prohlášení za mrtvého

Organizace

- Matriční úřady – úřady pověřené vedením matričních knih a úkony zabezpečované v souvislosti s vedením těchto knih
- **Obecní úřady** (obvody určeny vyhláškou MV), **obecní úřady obcí s rozšířenou působností**, **krajské úřady, MV**
- Pozn: Zápisy se uskutečňují v úředních místnostech a rukopisně do předem svázaných knih

Archivace

- Uchovávání MK po zákonem stanovenou dobu
- Kniha narození – 100 let
- Kniha manželství – 75 let
- Kniha úmrtí – 75 let
- Pozn. zák. č. 499/2004 Sb., o archivnictví

Ochrana osobních údajů

- Údaje v MK jsou neveřejné (povinnost mlčenlivosti !)
- Nahlížení: FO, které se zápis týká, členové její rodiny, její sourozenci a zplnomocněný zástupce, osvojitel (osvojenec po dosažení plnoletosti)

Jméno a příjmení

- Právo i povinnost užívat v úředním styku jméno a příjmení zapsané v KN
- Soulad s pravidly českého pravopisu (výjimky)

Změna

- Správní řízení
- Nutno podat žádost
- Rozhoduje matiční úřad podle TP
- Posuzuje hanlivost, směšnost či jiný vážný důvod

Evidence obyvatel

- Zák. č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech
- Zák. č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
- Vyhláška č. 177/2000 Sb., kterou se provádí zák. č. 133/2000 Sb.

Vymezení základních pojmů

- Informační systém evidence obyvatelstva – obsahuje údaje o obyvatelstvu, které jsou důležité pro činnost státu a bezprostředně identifikují obyvatele
- Provozovatelem je MV
- Obyvatelstvo: SO, cizinci s povoleným pobytem, azylanti

Trvalý pobyt

- **Definice:** *Adresa pobytu fyzické osoby v České republice (zpravidla místo, kde má rodinu, byt nebo zaměstnání) ÚS 4/02 Sb. n. svazek č. 28, Nález č. 136, str. 81*
- - volba prováděna svobodně
- - nevznikají žádná práva k objektu ani vlastníku nemovitosti (pouze evidenční charakter)
- - místní příslušnost, exekuce apod.

Trvalý pobyt

- - pouze jeden
- - objekt musí být určen k bydlení, ubytování nebo rekreaci
- - musí mít popisné nebo evidenční číslo
- podpůrnost sídla obecního úřadu (utajované porody(určeno místem narození), zrušení TP (místo posledního TP))

Evidence trvalého pobytu

- - ohlašovny – obecní úřady
- Provádějí i změnu a zrušení

Změna trvalého pobytu

- Ohlašuje občan v místě nového TP
- Vyplnění tiskopisu a nutno doložit OP a doklad o vlastnictví bytu nebo domu, nebo i jiný, z něhož vyplývá oprávněnost užívání (př. úředně ověřené písemné potvrzení souhlasu oprávněné osoby se změnou TP)
- - označení OP a nahlášení obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a vydání potvrzení
- Poplatek: 50 Kč
- *Pozn. Vlastníkovi se hlásí počet osob s TP, jejich jména příjmení*

Zrušení údaje o místě trvalého pobytu

- - ve správním řízení
- Ze zákona : neobyvatelnost objektu, jeho zánik, nebo nepravdivost údajů
- Na návrh: podává vlastník objektu – nutno doložit zánik užívacího práva a neužívání objektu (písemná forma – nájemní smlouva, ústní forma – prohlášení vlastníka)

Rodné číslo – vymezení pojmu

- Identifikátor FO (ÚS 673/02) – evidenční a identifikační charakter
- 10 místné číslo dělitelné 11 beze zbytku (před 1. 1. 1954 9 míst s 3 místnou koncovkou)

Rodné číslo - složení

- První dvojčíslí – poslední dvě čísla roku narození
- Druhé dvojčíslí – měsíc narození (u žen zvýšeno o 50) – pokud vyčerpáno tak o 70, u mužů o 20
- Třetí dvojčíslí – den narození
- Koncovka – čtyřmístná – rozlišení obyvatel narozených ve stejný den

Rodné číslo - držitelé

- Přidělováno každé FO narozené na území ČR (matriční úřad)
- Nezrušitelné osvojení (matriční úřad)
- Povolení k pobytu u cizinců (Policie ČR nebo MV)
- Udělení azylu (Policie ČR nebo MV)

Rodná čísla

- Centrální registr – tvorba, přidělování a ověřování
- Vede MV

Výdejová místa

- Ministerstvo předává rodná čísla výdejovým místům
- 1. matriční úřad (přiděluje rodná čísla fyzickým osobám narozeným na území České republiky)
- 2. zvláštní matrika (přiděluje rodná čísla občanům narozeným v zahraničí)
- 3. policie (u cizinců)
- 4. ministerstvo (ostatní např. azylanti)

Změna rodného čísla

-
- a) totožné rodné číslo bylo přiděleno dvěma nebo více nositelům rodného čísla,
-
- b) bylo přiděleno chybné rodné číslo,
-
- c) došlo k osvojení,
-
- d) došlo ke změně pohlaví.

Ověření

- V případě pochybností např. o jedinečnosti RČ – nutno podat písemnou žádost ministerstvu o ověření RČ (kopie OP a rodného listu)
- Spolupráce s výdejovým místem
- Změnu provede ministerstvo
- Oznamuje doporučeně do vlastních rukou žadateli o ověření a nositeli duplicitního RČ

Doklad o přidělení

- Rodný list, oddací list a úmrtní list
- Doklad vydaný výdejovým místem
- Občanský průkaz
- Cestovní doklad (pokud zde rodné číslo je)
- Průkaz o povolení k pobytu cizince nebo azylanta

Nakládání s rodnými čísly

- Užívání a rozhodování o využití je v rukou pouze FO
- Využívání jen se souhlasem nositele
- Identifikaci rodným číslem musí ukládat zákon, jinak ji nelze požadovat

Správní delikty

- Neoprávněné nakládání s rodnými čísly a neoprávněné využívání rodných čísel
- Pokuta až do výše 10 mil. Kč